

ສູ່ໜັງສືບັນຍາຍສູ່ໜັງສືບັນຍາຍ

໑. ສູ່ໜັງສືບັນຍາຍສູ່ໜັງສືບັນຍາຍ "ໜັງສືບັນຍາຍ"

- ໑.໑ ດີດູ່ໜັງສື ບັນຍາຍສູ່ໜັງສື
(ກໍາໜົດຕ້ອງຕາມຂັ້ນຕອນທີ່ກວາງກໍາ ຫຼືອື່ນກ່ອນກໍາ)
- ໑.໒ ດີດູ່ໜັງສືໄວ້ກ່າວ
(ກໍາໜົດເພື່ອເລືອກເລືອກກໍາ)
- ໑.໓ ດີດູ່ໜັງສືດີ ສູ່ໜັງສືດີ ດີດູ່ໜັງສືດີດີ
(ໃຫ້ຈັກກວາງກໍາໃຫ້ເໝາະສົມກັບສູ່ໜັງສື ແລະກໍາທີ່ດີສົມ)
- ໑.໔ ດີດູ່ໜັງສື ດີດູ່ໜັງສືດີ ດີດູ່ໜັງສືດີ ດີດູ່ໜັງສືດີ
(ກໍາໜົດເພື່ອກໍາໃຫ້ຈັກກວາງ ຈົນສຸດສູ່ໜັງສືສົມ)
- ໑.໕ ດີດູ່ໜັງສືດີ ດີດູ່ໜັງສືດີ
(ດັກສະຖານອາດກວາງກໍາກັບກໍາດັກສະຖານທີ່ເໝາະ)
- ໑.໖ ດີດູ່ໜັງສືດີ ດີດູ່ໜັງສືດີ
(ກໍາໜົດໃຫ້ກໍາທີ່ມີຢູ່ໃຫ້ເໝາະກັບສູ່ໜັງສືສົມ ຈະໄດ້ໄວ້ເໝາະສົມ)
- ໑.໗ ດີດູ່ໜັງສືດີ ດີດູ່ໜັງສືດີ
(ກັບສູ່ໜັງສືສົມ ຈະໄດ້ເໝາະສົມກັບສູ່ໜັງສື)
- ໑.໘ ດີດູ່ໜັງສືດີ ດີດູ່ໜັງສືດີ
(ກັບສູ່ໜັງສືສົມ ຈະໄດ້ເໝາະສົມກັບສູ່ໜັງສື)
- ໑.໙ ດີດູ່ໜັງສືດີ ດີດູ່ໜັງສືດີ
(ກັບສູ່ໜັງສືສົມ ຈະໄດ້ເໝາະສົມກັບສູ່ໜັງສື)
- ໑.໑໐ ດີດູ່ໜັງສືດີ ດີດູ່ໜັງສືດີ
(ກວາງກໍາກັບສູ່ໜັງສືສົມ ຈະໄດ້ເໝາະສົມກັບສູ່ໜັງສື)

๖.๖๐ ຂຸດດົງລຳວ່າຝຣີ່ດົງຊູ່ ຂຸດຊູ່ຝຣີ່ດົງເຕີໄວ

(ของชอบหรือไม่ชอบอยู่ที่ใจของแต่ละคน ไม่ควรฝืนใจกัน)

๖.๖๑ ຂຸດບໍ່ຊູ່ບໍ່ດຸ່ງຊູ່ວ່າ ຂຸດບໍ່ລຳບໍ່ດຸ່ງດຳປູ່

(ไม่ควรฝืนใจหรือบีบบังคับคนอื่น)

๖.๖๒ ຂຸດບໍ່ຊູ່ໃຊ້ຊູ່ບໍ່ຊູ່ໄງ່

(คนที่ไร้ทรัพย์หรือสิ่งไม่มีประโยชน์ ไม่มีใครสนใจ)

๖.๖๓ ຊຸບຸ່ງຊູ່ຊູ່ເວ້ ລຸດເຕ້ຊູ່ຊູ່ເວ້ ດູ່ເຕ້ຊູ່ຊູ່ເວ້

(คนจะดีได้ต้องมีคนอบรมสั่งสอน)

๖.๖๔ ດູ່ເຕ້ຊູ່ບໍ່ດຸ່ງຊູ່ວ່າ ໃຊ້ຊູ່ຊູ່ຊູ່ບໍ່ດູ່

(ไม่ควรเสียเวลาสั่งสอนคนแก่ที่สอนไม่ได้แล้ว)

๖.๖๕ ດູ່ຊູ່ດູ່ຊູ່ ດູ່ຊູ່ບໍ່ຊູ່ເວ້ ດູ່ບໍ່ດູ່ເວ້ ໄຕຊູ່ໄຕຊູ່ເວ້
ຊູ່ຊູ່

(คนขยันรู้จักอ่อนน้อมต่อมตนจะมีคนรักใคร่คบหาสมาคมด้วย)

๖.๖๖ ດູ່ເວ້ໄງ່ຊູ່ ບໍ່ຊູ່ໃຊ້ຊູ່ ຈູ່ຊູ່ໃຊ້ຊູ່ ໃຊ້ຊູ່ຊູ່

(คนเรามีสามัญสำนึกก็รู้ผิดชอบชั่วดีเองได้ ไม่ต้องรอให้คนสอน)

๖.๖๗ ດູ່ຊູ່ຕູ່ຊູ່ ດູ່ດູ່ຕູ່ຊູ່

(ทำอะไรไม่พอดีหรือเหมาะกับสถานการณ์ ย่อมได้รับความทุกข์ยากเดือดร้อน)

๖.๖๘ ດູ່ຊູ່ບຸ່ງຊູ່ ດູ່ຊູ່ຊູ່ ດູ່ຊູ່ບຸ່ງຊູ່ ດູ່ຊູ່ຊູ່

(บุคคลที่ทำอะไรก่อนคนอื่น ๆ ย่อมมีโอกาสเสียมากกว่าคนมาทีหลัง)

๖.๖๙ ດູ່ຊູ່ຕູ່ ດູ່ໄຕຕູ່ ດູ່ໄຕ ດູ່ຕູ່

(วางตัวให้เหมาะสมกับฐานะและความรู้ความสามารถ รู้จักประมาณตน)

๖.๗๐ ດູ່ຊູ່ຊູ່ ດູ່ຊູ່ຊູ່ ດູ່ຊູ່ ດູ່ຊູ່ຊູ່

(ก่อนจะพูดอะไรออกไป จงพิจารณาให้รอบคอบเสียก่อน)

လွဲစွဲအားလုံးကို ခြာငါးလွဲသင် ငါးယိုနှစ်ပယ်လျှော့စေ ဟုဝါဒဖြောင့် ဖွဲ့စေသည့်
ဏ္ဍဝင်လွန်လွဲ ပုံပြင်ပုံစံ ဘာမျိုးပေါ်ပေါက် လွန်လွဲလွန် ပေးပေးကြိုကြို

ခွဲခြားလှည့် ဟုံဒုက္ခဒိဋ္ဌိ ဣန္ဒြေပုံဟုံဒုက္ခ ဒုက္ခဒိဋ္ဌိ ဝါဒဝါဒ
ကြော့ ဖြော့ဟုံဒုက္ခ ကြော့ဟုံဒုက္ခ ပုံစံပုံစံ ပုံစံပုံစံ ဟုံဒုက္ခ
ဒိဋ္ဌိဝါဒ ဣန္ဒြေပုံဟုံဒုက္ခ ပုံစံပုံစံ ပုံစံပုံစံ ခြာဒုက္ခဒိဋ္ဌိ
ခွဲခြား ဟုံဒုက္ခဒိဋ္ဌိ ဣန္ဒြေပုံဟုံဒုက္ခ ဒုက္ခဒိဋ္ဌိ ဝါဒဝါဒ
ပညာ ဣန္ဒြေပုံဟုံဒုက္ခ ဒုက္ခဒိဋ္ဌိ ဝါဒဝါဒ ပြောဆိုသော ပုံစံ
ဟုံဒုက္ခ ဒုက္ခဒိဋ္ဌိ ဝါဒဝါဒ ဝါဒဝါဒ ဝါဒဝါဒ ဝါဒဝါဒ
ဟုံဒုက္ခ ဒုက္ခဒိဋ္ဌိ ဝါဒဝါဒ ဝါဒဝါဒ ဝါဒဝါဒ ဝါဒဝါဒ
ဟုံဒုက္ခ ဒုက္ခဒိဋ္ဌိ ဝါဒဝါဒ ဝါဒဝါဒ ဝါဒဝါဒ ဝါဒဝါဒ
ဟုံဒုက္ခ ဒုက္ခဒိဋ္ဌိ ဝါဒဝါဒ ဝါဒဝါဒ ဝါဒဝါဒ ဝါဒဝါဒ

၅. ဣန္ဒြေပုံဟုံဒုက္ခ "ဤကြော့-ဣန္ဒြေပုံ"

ဤကြော့ - ဣန္ဒြေပုံဟုံဒုက္ခ ဣန္ဒြေပုံဟုံဒုက္ခ
ဣန္ဒြေပုံဟုံဒုက္ခ ဣန္ဒြေပုံဟုံဒုက္ခ ဣန္ဒြေပုံဟုံဒုက္ခ
ဣန္ဒြေပုံဟုံဒုက္ခ ဣန္ဒြေပုံဟုံဒုက္ခ ဣန္ဒြေပုံဟုံဒုက္ခ
ဣန္ဒြေပုံဟုံဒုက္ခ ဣန္ဒြေပုံဟုံဒုက္ခ ဣန္ဒြေပုံဟုံဒုက္ခ

ဣန္ဒြေပုံ - ဣန္ဒြေပုံဟုံဒုက္ခ ဣန္ဒြေပုံဟုံဒုက္ခ
ဣန္ဒြေပုံဟုံဒုက္ခ ဣန္ဒြေပုံဟုံဒုက္ခ ဣန္ဒြေပုံဟုံဒုက္ခ
ဣန္ဒြေပုံဟုံဒုက္ခ ဣန္ဒြေပုံဟုံဒုက္ခ ဣန္ဒြေပုံဟုံဒုက္ခ
ဣန္ဒြေပုံဟုံဒုက္ခ ဣန္ဒြေပုံဟုံဒုက္ခ ဣန္ဒြေပုံဟုံဒုက္ခ

ສົງໄສທາ – ທຸ່ງຕື່ສົງວະຂຸ້ນ ຕາລິລິເວຕື່ຜາເວ້າຂຸ້ ວິເສຍຜິຊັບໜຸ່ງ
ສິດທິກິ ສິງຊັດຕຸ່ວຕື່ຜາໃສ່ບຸວັ ບໜຸ່ງສິດທິກິ ຕື່ຜາທຸ່ວໄວ້ສູງ ສິງຊັດ
ສາງຂັດຊຸ່ເວ່ເທື່ ທຸ່ງດຸ່ງສູ່ບໍ່ໄທ່ດິທາ ຕື່ຜາທຸ່ວເສຍເທື່ທາວິວິທ ເສຍ
ຂາໄຂທາຕື່ສົງດໍ່ໄດ້ຊັ

ຊຸ່ເວ່ເທື່ – ທຸ່ງຂັດຊຸ່ບໍ່ລ່າໄທ່ທຸ່ງ ຕາລິລິເວຕື່ຜາ ທຸ່ງດຸ່ງສູ່ບໍ່ສູ່ ຊື່ເສຍທຸ່ງຕື່ຜາ
ທຸ່ງເທື່ ຕື່ຜາໄດ້ຊັດຕື່ຜາ ຊື່ເສຍທຸ່ງຕື່ຜາເປັທາ ວະວິໄຂທາທຸ່ງຂັດດໍ່ໄດ້ຊັ
ຕາລິລິເວຕື່ຜາ ວະປາເປັຊັດຕື່ຜາ ວະສາວະລຸ່ງລຸ່ງສູ່ສາວະລຸ່ງ ວະປາ
ເປັເສຍວະສາວະລຸ່ງ ວະປາເປັເສຍຊຸ່ເວ່ເທື່ ໄວ້ເປັດຊາທຸ່ງ ຊຸ່ທາທື່ເວ່ໄວ
ຊື່ ຜ່າຂາຕາລິລິເວຕື່ຜາ

ສົງໄສທາ – ບໍ່ວທຸ່ງທຸ່ງທຸ່ງທຸ່ງ ບໍ່ລຸ່ງສາວະລຸ່ງ ທຸ່ງເທື່ ຕື່
ທຸ່ງປາເປັເສຍຊຸ່ເວ່ເທື່ ບໍ່ທື່ດຸ່ງເວ່ເສຍດິສິເທ ທຸ່ງເທື່ຂັດໄວ້ທຸ່ງ
ເສຍດິສິເທ ທຸ່ງເທື່ຕື່ຜາ ທຸ່ງເທື່ທຸ່ງທຸ່ງ ຊຸ່ທື່ດື່ຜາທຸ່ງເທື່
ທາ ລຸ່ງເທື່ທຸ່ງທຸ່ງທຸ່ງ ລຸ່ງທຸ່ງທຸ່ງທຸ່ງ ທຸ່ງເທື່ທາເປັເທື່
ທຸ່ງ ຕື່ສົງທາເປັເທື່ ວິບໍ່ລຸ່ງທຸ່ງທຸ່ງທຸ່ງ ທຸ່ງເທື່ທຸ່ງທຸ່ງທຸ່ງ ຊາ
ທຸ່ງເທື່ທຸ່ງທຸ່ງທຸ່ງ ປຸ່ງດື່ຜາຕື່ດື່ຜາ ບໍ່ໄທ່ວາວາຂັດຊຸ່ ຈຸ່ທຸ່ງ

๖. ฝึกหัดเขียนอักษรธัมมคัมภีร์ “ช่วงอายุคน”

- ๑๐ ปี อานน้ำบ่หนาว
- ๒๐ ปี แอ้วสาวบ่ค้าย
- ๓๐ ปี บ่หน่ายสงสาร
- ๔๐ ปี เยียะการเหมือนฟ้าผ่า
- ๕๐ ปี สาวน้อยค้ำบ่เจ็บใจ
- ๖๐ ปี ไอเหมือนฟานโขก
- ๗๐ ปี มะโหกเต็มตัว

๘๐ ปี โคร่หัวเหมือนให้
๘๐ ปี ไช้ก็ตาย บ่ไช้ก็ตาย

๗. ฝึกหัดเขียนอักษรธัมม์ล้านนา “ธัมม์มัทรี ฉบับพระยาพื้น”

น้ำแต่มีขาดกองหลัว ควันไฟมัวชโชติ สะโหลตขึ้นกลางหาว ปานดั่งดาวอยู่
ยังฟ้า ยามนั้นคูที่จักหงายเหียงหน้าผ่อเล็งคู ขึ้นพระพุ่ตกพระพริ้ง เป็นคูหั่งไหล
ตาม เป็นไฟงามข้อมดอก ปานเข้าดอกกำผาย ไฟสะสายดอกข้อย ขวิดดอกสร้อยเจจน
สะโปกกลนร่วนแตก ไฟม้างแก้วแยกเป็นเปลว ควันไฟเจียวคิดช่อฟ้า บานกอบอำปาน
ดั่งจักบินบน ลมบิคกวับนเกล้า ปานดั่งจักยกเอาปราสาทเจ้าแม่เมือบน

๘. ฝึกหัดเขียนอักษรธัมม์ล้านนา “ลักษณะแก้วต่างๆ”

แก้วสมัยเก่าอาจารย์เจ้าแบ่งไว้มี ๘ ประการ แก้วมีหลายและมาก แก้ววิเศษแท้
มี ๒๔ ดวง คนใดเอาใส่ควรเป็นแหวนสูบมือ ได้ถือถือเป็นขวัญถุงไว้หือหมั้น บ่อิบ
อยากกลั่นสังอันใด เงินค่าไหลมาสู่ จักอยู่สุขเนื้อเย็นใจ สู่โขงเขตห้อง จากเทศต้อง
เมืองอินทร์ คือ แก้วมหานิลไชยโชค ลักษณะ โฉลกถูกขาคา แก้ววิฑูรย์เลิศแล้ว วิเศษ
แก้วอุทุมพร เนรจักรวิเศษ แก้วผักตบเทศมมกล วิฑูรย์ฝนสุริยประภาวิเศษ วุฒิเทศ
นानา แก้วประภาชมชื่น ข้าวของตื่นไหลมา วชิระเพ็ทพรหมสามหน้า ยศท้าวฟ้า
เหลือหลาย วิฑูรย์ขันธ์ลาขามเลิศ วิเศษแก้วเทศบานงาม แก้วประตำรากคานขมข้อย
ควรค่าร้อยคำแดง จันทแพงค่าหมื่น แก้วสุริยขึ้นปากขำ มหานิลทรายคำกินบ่เสี้ยง
เหล็กขี้เหมียงเกิดเป็นคำ แก้วพระยาอินทร์ไอศวรรยินพับโลก แสนโศกอว่ายหัวลง
วิฑูรย์องค์วิเศษ บนบงเทศใหม่สน ค้อแดงประจัญปราบแพ่ ข้าเสิกล่าหนีไกล แก้วสิ
พลีใสสะอาด ข่ามหน้าไม้นาศเป็นกระจวน ประตำก่านมวลวิเศษ วิฑูรย์เทศสุขเกษม
วิฑูรย์ดีผิวเผือก น้ำค้างเกิดปลายเขา รตนาเลาเลิศแล้ว ชื่อว่าแก้วหมอกมุงเมือง ฤทธิ
เรื่องล้ำเลิศ น้ำผึ้งเกิดเป็นดี เนรกันตีมธุรกันดีใสบ่เส้า ยศท้าวทำปราบขมพู อินทนิล
แก้วเผือกงามผ่านแก้ว ย่อมหือแล้วมโนใจผู้ข้า เป็นรตนาแก้วใช้ ๒๔ ดวงและนา

๕. ฝึกหัดเขียนอักษรธัมมล้านนา “ลักษณะขีด”

ขีด คือ ทางฉิบหาย บ่จำเรื้อยสักอัน พาหื้อวอดวายได้ร้ายเชิงใจ มหาอุบาสิเถร เจ้า เล็งหันคนทั้งหลายกระทำผิดแผกไปจากจาริตโบราณกล่าวไว้ พาหื้อวินาศฉิบหาย วายวอดและตายไป เหตุกระทำไปบู้รู้ตัว มีดบอดถือว่าตนกระทำถูก ที่แท้ผิดริตเก่า กองเคิม ลงพร่องมีเข้าของสมบัตติอันมาก พ้อยหอดหิวหายวอดวายกลายเป็นคนทุกข์ ไร้เชิงใจ ก็เพราะถูกขีด ขีดบ่มีตัวตนหื้อหัน กล่าว โดยใจความก็คือ ความเดือดเนื้อ ร้อนใจแก่ตนและคนอื่น บ่หลังดีเจ็บพ้อยเจ็บ บ่หลังดีเสี้ยงพ้อยเสี้ยง ช่างพาหื้อหัน ค่อมหายไปเทื่อน้อย อุปมาเหมือนดินชายคาเรือน และไม่ยูสลาดกวาด มันค้อย หั้นหายไปเทื่อน้อย ดูราพระพิชญ์เหย ท่านจูงไปบอกแก่คนทั้งหลายหื้อเว้นหื้อได้แท้ เนื้อ อย่าหื้อเขากระทำตามใจชอบ ผิดริตกองเคิม พาหื้อเสียข้าวของไปเทื่อเล็กเทื่อน้อย พาหื้อดำค้อยหมองใจพวยลุน

การขีดมี ๓ สถาน คือ สถาน ๑ ขีดต้องคนเดียว สถาน ๒ ตนกระทำ ต้องคน ทั้งเรือน สถาน ๓ ตนกระทำ ต้องคนทั้งบ้านทั้งเมือง

มหาอุบาสิเถรเทศนาว่า เรือนตายแล้วเรือนคินนั้นเป็นคั้งนี้ เทเรือนไว้แล้วเกิน ๖ เดือน แล้วเอามาเปงอยู่ บดี ขีด เรือนหลังใดคนบ่อยู่ค้อยเฝ้า พายหลังพ้อยมีคนมา อยู่มานอน บดี ขีด เอาไม้เรือนหลัง ๑ ไปใส่แถมหลัง ๑ บดี ขีด ไม้เรือนหลายหลัง เอา มาแปลงเป็นหลังเดียว เรียกว่าแกงแคะเรือน บดี ขีด เทเรือนวันนั้น แปลงวันนั้น ขึ้นวัน นั้น บดี ขีด เรือนลอกกราบ คือ เรือนหลพ้อยบ่เท เปลี่ยนฝา เปลี่ยนเสา เปลี่ยนชื้อแป เปลี่ยนเครื่องบนและเครื่องคุ่ม บดี ขีด เทเรือน บ่เทชาน แล้วแปลงเรือนขึ้นร่วมชาน บดี ขีด เรือนเส็งและโย้ไป พ้อยชักคินมา บดี ขีด เรือนหลังเก่าบ่เท พ้อยแปลงต่อออก สืบออก เรียกว่าสืบเรือน บดี ขีด เรือนบ่เท พร้อยตัดเข้าริตเข้า บดี ขีด แปลงเรือน ๒ หลัง มีประคุดักัน บดี ขีด แปลงเรือนมี ๔ ประคุด บดี เป็นประคุดบายทั้ง ๔ บดี ขีด นกน้อยกว่านั้น บ่เป็นสัง

แปลงเรือนมีปล่อง มีหน้าต่าง ๕ ช่อง เป็นทวารทั้ง ๕ บดี ขีด นกน้อยกว่านั้น บ่เป็นสัง

เขตบ้านแดนรั้วมีอยู่เดิม พร้อยชดออกถีบออกเพื่อเล็กเพื่อน้อย เพ้าอายุสั้น บดี
จิต มีสวน ๒ สวน อยู่ติดกัน พ้อยลือเทร้วกกลางออกหือเป็นส่วนเดียวกัน จักนิบหาย
เมื่อพายลุน จิดเนื้อ

บดีเอาเยี่ยข้าวข้ามเรือน คือ เยี่ยข้าวมีวันออก ข้ามข้ามเรือนไปแปลงวันตก ย้าย
วันตกไปแปลงวันออก บดี จิด

ย้ายมองดำข้าวข้ามเรือน ก็สันเดียวกัน บดี จิด

บดีแปลงเรือนกวมทางเก่าทางเดิม ทางชุม กวมจอมปลวก บวกควาย ที่ป่าช้า
วัดห่าง เจดีย์ห่าง ที่คนตายโหลง บดีมีความจำเริญ จิด

๑๐. ฝึกหัดเขียนอักษรธรรมล้านนา “คำวพญาพรหม”

ของบ่มัก บ่ช่างขับจำ	คิดว่าลำ จิงยาลาบส้า
ลดกลายเปน ลำโพงเชือบ้า	มาจากคอยชารากหัน
การบ่กิน บ่ช่างชู้ยั้น	บ่ตัดรากต้นนูนราน
ยามเมื่อรัก น้ำสั้มว่าหวาน	ใจบ่เจียบาน น้ำตาลว่าสั้ม
เมื่อสองฟูกัน ตกลงเหลือยกหลั้ม	ที่ปลงอารมณ์เชื่อน้อง
บ่มีสม เหมือนชมปากพ้อง	จาฟู่ช้องเอางาม
ปากว่ารัก ใจในบ่ตาม	ฟู่เอางาม น้ำใสช่วยหน้าฯ

๑๑. บันทึกทำยบทเรียน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

